

Michał Kałka
Radny Rady Gminy Poczesna

Śląski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska
Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach
ul. Konstantego Damrota 16
40-022 Katowice

Zawiadomienie o powtarzających się uciążliwościach odorowych oraz wniosek o przeprowadzenie niezapowiedzianej kontroli interwencyjnej oczyszczalni ścieków w Kolonii Poczesnej.

Zwracam się z wnioskiem o pilne przeprowadzenie kontroli interwencyjnej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej przy ul. Wiśniowej w Kolonii Poczesnej, ze szczególnym uwzględnieniem funkcjonowania stacji zlewczej podczas przyjmowania nieczystości ciekłych dowożonych wozami asenizacyjnymi.

Kontrola powinna mieć charakter niezapowiedziany i zostać przeprowadzona w czasie rzeczywistego opróżniania wozów asenizacyjnych. Oględziny przeprowadzone w czasie, gdy stacja zlewcza nie jest użytkowana, nie pozwolą na wiarygodne ustalenie przyczyn zgłaszanych uciążliwości.

Mieszkańcy Kolonii Poczesnej wielokrotnie zgłaszają występowanie intensywnego, trudnego do zniesienia odoru, który jest odczuwalny na terenach zabudowy mieszkaniowej. Z przekazywanych mi informacji wynika, że problem nasila się przede wszystkim podczas przyjazdu wozów asenizacyjnych oraz opróżniania ich zawartości na terenie oczyszczalni.

Odór utrudnia normalne korzystanie z domów i posesji, przebywanie w ogrodach oraz otwieranie okien. Problem ma charakter powtarzalny i nie stanowi pojedynczego incydentu. Pierwsze działania w tej sprawie podejmowałem już w październiku 2024 r., zwracając się do Gminy Poczesna, Związku Komunalnego Gmin oraz Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego S.A. o wyjaśnienie ilości, rodzaju i pochodzenia ścieków dowożonych do oczyszczalni.

Pomimo prowadzonej korespondencji mieszkańcy nadal zgłaszają występowanie uciążliwości. W dniu 8 lipca 2026 r. skierowałem do Wójty Gminy Poczesna kolejną szczegółową

interpelację, w której zwróciłem się między innymi o przeprowadzenie kontroli technicznej stacji zlewczej podczas faktycznego przyjmowania ścieków dowożonych.

Bezpośrednim operatorem oczyszczalni jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego S.A.

Zgodnie z informacjami publikowanymi przez operatora oczyszczalnia w Kolonii Poczesnej jest instalacją typu SUPERBOS, wykorzystującą technologię strefowego osadu czynnego. W skład instalacji ma wchodzić hermetyczna stacja zlewcza wyposażona w złączkę do przyjmowania ścieków dowożonych beczkowozami, przepływomierz rejestrujący ich ilość oraz sondę pH.

Określanie stacji jako hermetycznej powinno znajdować potwierdzenie w jej rzeczywistym funkcjonowaniu, również podczas podłączania przewodu wozu asenizacyjnego, prowadzenia zrzutu oraz odłączania przewodu po jego zakończeniu.

Jeżeli właśnie w czasie wykonywania tych czynności mieszkańcy odczuwają najbardziej intensywny odór, konieczne jest ustalenie, czy przyczyną problemu jest:

- nieszczelność stacji zlewczej lub jej elementów,
- sposób podłączania i odłączania przewodów,
- emisja powietrza wypieranego z instalacji podczas zrzutu,
- niesprawną albo niewystarczającą wentylację,
- brak skutecznego systemu oczyszczania powietrza,
- niewłaściwe działanie biofiltra, filtra węglowego, płuczki lub innego systemu dezodoryzacji,
- stan techniczny urządzeń, zbiorników, przewodów, włączów lub połączeń technologicznych,
- sposób obsługi i czyszczenia stanowiska,
- rodzaj, pochodzenie albo nietypowy skład przyjmowanych ścieków.

Szczególnego sprawdzenia wymaga sposób odprowadzania powietrza wypieranego z instalacji w trakcie przyjmowania ścieków. Należy ustalić, czy powietrze to jest ujmowane i kierowane do sprawnego systemu oczyszczania, czy też może być emitowane bezpośrednio do otoczenia.

Według dostępnych informacji oczyszczalnia posiada pozwolenie wodnoprawne wydane decyzją Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie – Zarządu Zlewni w Sieradzu nr PS.ZUZ.5.4210.653.2025.MK z dnia 25 listopada 2025 r., obowiązujące do dnia 17 grudnia 2035 r.

Zasadne jest zweryfikowanie, czy rzeczywisty sposób eksploatacji oczyszczalni i stacji zlewczej, ilość oraz rodzaj przyjmowanych ścieków, a także sposób ograniczania emisji do powietrza są zgodne z warunkami wynikającymi z pozwolenia wodnoprawnego, dokumentacji technologicznej, instrukcji eksploatacji oraz przepisów dotyczących ochrony środowiska.

W związku z powyższym wnoszę o:

1. Przeprowadzenie niezapowiedzianej kontroli interwencyjnej oczyszczalni ścieków w Kolonii Poczesnej w czasie rzeczywistego przyjmowania i opróżniania wozów asenizacyjnych.
2. Rozważenie przeprowadzenia czynności kontrolnych więcej niż jeden raz, w różnych dniach i godzinach, ponieważ uciążliwości mają charakter okresowy i są związane z konkretnymi czynnościami eksploatacyjnymi.
3. Sprawdzenie rzeczywistej szczelności stacji zlewczej podczas pełnego cyklu przyjmowania ścieków, obejmującego:
 - podłączenie przewodu wozu asenizacyjnego,
 - rozpoczęcie zrzutu,
 - prowadzenie zrzutu,
 - zakończenie opróżniania pojazdu,
 - odłączenie przewodu,
 - czyszczenie i dezynfekcję stanowiska.
4. Sprawdzenie stanu technicznego:
 - złącza do przyjmowania ścieków,
 - przewodów, zaworów i połączeń technologicznych,
 - włączników, zbiorników i studzienek,
 - instalacji wentylacyjnej i odciągowej,
 - urządzeń odpowiedzialnych za ograniczanie emisji odorów,
 - systemu alarmowego i urządzeń rejestrujących parametry przyjmowanych ścieków.
5. Ustalenie, w jaki sposób odprowadzane jest powietrze wypierane ze stacji zlewczej podczas opróżniania wozu asenizacyjnego oraz czy jest ono kierowane do biofiltra, filtra węglowego, płuczki chemicznej lub innego skutecznego systemu dezodoryzacji.
6. Przeprowadzenie w trakcie rzeczywistego zrzutu ścieków pomiarów substancji mogących odpowiadać za występowanie uciążliwości, w szczególności:
 - siarkowodoru,
 - amoniaku,
 - lotnych związków organicznych, o ile zastosowana metodyka na to pozwala,
 - innych możliwych do oznaczenia substancji charakterystycznych dla procesów zachodzących w ściekach.

Pomiary powinny zostać przeprowadzone co najmniej przy stacji zlewczej, na granicy terenu oczyszczalni oraz, w miarę możliwości technicznych i prawnych, w kierunku najbliższej zabudowy mieszkaniowej, z uwzględnieniem kierunku i prędkości wiatru.

7. Pobranie próbek ścieków dowożonych z wozów asenizacyjnych, zwłaszcza w przypadku stwierdzenia wyjątkowo intensywnego zapachu, nietypowej barwy, konsystencji albo innych cech mogących wskazywać na nietypowy skład ładunku.

8. Rozważenie objęcia badań próbek co najmniej następującymi parametrami:

- pH,
- ChZT,
- BZT5,
- zawiesina ogólna,
- azot amonowy,
- przewodność,
- siarczki,
- inne parametry pozwalające na ocenę rodzaju i ładunku zanieczyszczeń.

Sam pomiar pH nie musi być wystarczający do ustalenia, czy przyjmowany ładunek ma charakter typowych ścieków bytowych i czy nie powoduje ponadnormatywnego albo nietypowego obciążenia instalacji.

9. Sprawdzenie, czy do oczyszczalni przyjmowane są wyłącznie ścieki bytowe ze zbiorników bezodpływowych i osadników przydomowych oczyszczalni, czy również ścieki pochodzące z działalności gospodarczej, gastronomicznej, spożywczej, usługowej, produkcyjnej lub przemysłowej.

10. Sprawdzenie procedur obowiązujących w przypadku przyjazdu wozu asenizacyjnego ze ściekami o nietypowym składzie albo wyjątkowo intensywnym zapachu, w tym możliwości:

- pobrania próbki przed rozpoczęciem zrzutu,
- przerwania opróżniania pojazdu,
- zatrzymania zrzutu,
- odmowy przyjęcia ładunku,
- ustalenia jego pochodzenia i podmiotu przekazującego ścieki.

11. Objęcie kontrolą dokumentacji eksploatacyjnej oczyszczalni i stacji zlewczej za okres od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia kontroli, w szczególności:

- rejestrów przyjętych wozów asenizacyjnych,
- dat i godzin poszczególnych zrzutów,
- ilości przyjętych ścieków,
- danych z przepływomierza,
- informacji o pochodzeniu ścieków,
- wyników pomiarów pH,
- wyników badań laboratoryjnych ścieków dowożonych,
- rejestrów przypadków odmowy przyjęcia ścieków,

- rejestrów alarmów, awarii, nieszczelności, napraw i przeglądów,
- dokumentacji serwisowej instalacji wentylacyjnej i urządzeń dezodoryzacyjnych,
- zgłoszeń i skarg dotyczących uciążliwości odorowych.

12. Ustalenie liczby wozów asenizacyjnych i ilości ścieków dowożonych przyjętych w poszczególnych miesiącach 2024 r., 2025 r. oraz w 2026 r.

13. Ustalenie, jaka część ścieków dowożonych pochodziła z terenu Gminy Poczesna, a jaka z innych gmin lub obszarów, oraz czy przyjmowane były ścieki inne niż typowe ścieki bytowe.

14. Porównanie dat i godzin zarejestrowanych zrzutów z datami oraz godzinami zgłoszeń mieszkańców, jeżeli operator, Gmina Poczesna albo Związek Komunalny Gmin posiadają odpowiednią dokumentację.

15. Sprawdzenie zgodności rzeczywistej ilości przyjmowanych ścieków z przepustowością technologiczną oczyszczalni oraz warunkami określonymi w aktualnym pozwoleniu wodnoprawnym.

16. Wyjaśnienie rozbieżności pomiędzy informacjami wskazującymi na:

- dwa moduły o przepustowości 150 i 500 m³ na dobę, których suma wynosi 650 m³ na dobę,
- przepustowość 700 m³ na dobę podawaną obecnie przez operatora,
- przepustowość 715 m³ na dobę wskazywaną wcześniej w informacjach dotyczących rozbudowy oczyszczalni.

17. Ustalenie średniego i maksymalnego dobowego obciążenia oczyszczalni w latach 2024–2026, z osobnym wskazaniem ścieków dopływających kanalizacją oraz ścieków dowożonych wozami asenizacyjnymi.

18. Sprawdzenie, czy występujące uciążliwości mogą być związane z przekroczeniem możliwości technicznych stacji zlewczej, nadmierną liczbą zrzutów w krótkim czasie, stanem urządzeń albo przyjmowaniem ścieków o podwyższonym ładunku zanieczyszczeń.

19. Zabezpieczenie kopii najważniejszych dokumentów i zapisów elektronicznych dotyczących przyjmowania ścieków, aby możliwe było ich porównanie z informacjami przekazywanymi przez mieszkańców.

20. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości – zastosowanie przewidzianych prawem środków oraz zobowiązanie operatora do niezwłocznego ograniczenia uciążliwości i usunięcia ich przyczyn.

Zwracam się również o przeprowadzenie oględzin terenów zabudowy mieszkaniowej położonych w sąsiedztwie oczyszczalni. W razie potrzeby mogę wskazać miejsca, w których mieszkańcy najczęściej i najbardziej intensywnie odczuwają odór.

Proszę o kontakt przed przeprowadzeniem takich oględzin, bez ujawniania operatorowi oczyszczalni dokładnego terminu planowanej kontroli interwencyjnej.

Z uwagi na okresowy charakter problemu niezwykle istotne jest, aby czynności kontrolne zostały przeprowadzone w czasie rzeczywistej pracy stacji zlewczej. Kontrola zapowiedziana albo przeprowadzona wyłącznie na podstawie dokumentów i wyjaśnień operatora może nie pozwolić na odtworzenie warunków, w których mieszkańcy odczuwają uciążliwości.

Nie przesądzam na obecnym etapie, czy przyczyną problemu jest stan techniczny instalacji, sposób jej eksploatacji, skład przyjmowanych ścieków, brak skutecznej dezodoryzacji czy też suma kilku czynników. Właśnie dlatego zasadne jest przeprowadzenie niezależnej kontroli przez organ Inspekcji Ochrony Środowiska.

Proszę o poinformowanie mnie:

- czy na podstawie niniejszego zawiadomienia zostanie wszczęta kontrola interwencyjna,
- jaki zakres czynności kontrolnych zostanie przyjęty,
- czy zostaną wykonane pomiary i pobrane próbki,
- jakie ustalenia poczyniono w toku kontroli,
- czy stwierdzono naruszenia lub nieprawidłowości,
- jakie działania naprawcze, zarządzenia lub inne środki zostały zastosowane.

Proszę o potraktowanie sprawy jako pilnej. Uciążliwości dotyczą terenów zamieszkałych i bezpośrednio wpływają na możliwość normalnego korzystania przez mieszkańców z ich nieruchomości.

Załączniki:

1. Kopia interpelacji z dnia 8 lipca 2026 r. w sprawie powtarzających się uciążliwości odorowych związanych z funkcjonowaniem oczyszczalni ścieków oraz przyjmowaniem nieczystości ciekłych dowożonych wozami asenizacyjnymi do oczyszczalni w Kolonii Poczesnej.

2. Petycja mieszkańców

Z poważaniem

Michał Kałka

Radny Rady Gminy Poczesna

Michał Kałka